

Pitanja & odgovori

u svezi usklađene metodologije dodjele besplatnih emisijskih jedinica u okviru sustava trgovanja emisijskim jedinicama Europske unije (EU ETS-a) u razdoblju nakon 2012. godine

25. kolovoza 2011. godine

Ovaj je dokument nastao temeljem često postavljenih pitanja Uredu za pomoć nadležnim tijelima država članica EU-a koga vodi konzorcij konzultanata (Ecofys NL, Fraunhofer ISI, Entec). Ecofys je pripremio nacrt na koga se oslanja ovaj dokument.

Cilj je ovoga dokumenta pojasniti neke teme koje su izazvale veći broj pitanja postavljenih Uredu za pomoć.

Isto tako, namjena je ovoga dokumenta razjasniti i dopuniti tumačenja sadržana u nizu uputa o pravilima usklađene dodjele besplatnih emisijskih jedinica, uz pomoć prikaza nekih karakterističnih slučajeva.

Ovaj dokument ne predstavlja službeno stajalište Komisije i nije pravno obvezujući.

PREGLED SADRŽAJA

1	Određivanje kapaciteta i početni datumi	3
1.1	Kako odrediti početak redovnog rada postrojenja?	3
1.2	Kako odrediti početni kapacitet podpostrojenja postrojenja koje ulazi u ETS?	3
1.3	Kako odrediti početak rada s izmjenama u slučaju značajnih proširenja kapaciteta?	4
1.4	Kako odrediti početak rada s izmjenama u slučaju značajnog smanjenja kapaciteta?	5
1.5	Je li obvezno izvijestiti o izmjenama kapaciteta, u svrhu procjene jesu li značajne i određivanja dodjele emisijskih jedinica sukladno pravilima za značajne izmjene kapaciteta??	6
1.6	Kao utvrditi novi kapacitet podpostrojenja nakon značajne promjene?	6
2	Pitanja vezana za mjerljivu toplinu i prekogranične tokove topline	6
2.1	Može li se referentna vrijednost za gorivo koristiti ukoliko nije poznata količina potrošene mjerljive topline?	6
2.2	Kako dodijeliti emisijske jedinice u slučaju uporabe topline?	7
2.3	Može li se potrošnja topline za urede i radne prostore uvrstiti u podpostrojenje s referentnom vrijednošću za toplinu?	8
2.4	Je li potrošnja vlastite topline u uređajima (npr. kogeneracijskom uređaju) uvrštena u podpostrojenje s referentnom vrijednošću za toplinu?	9
2.5	Kako izvršiti dodjelu ukoliko je postrojenje obuhvaćeno ETS-om u isto vrijeme i isporučitelj topline?	9
2.6	Na koji se način dodjela proizvođaču topline mijenja kada njegovi potrošači pristupe ili napuste okvir sustava trgovanja emisijskim jedinicama tijekom početnog razdoblja?	10
2.7	Na koji se način dodjela potrošaču topline mijenja kada se njegova opskrba toplinom mijenja tijekom početnog razdoblja?	11
3	Pitanja vezana za otpadni plin	11
3.1	Sastav otpadnog plina: može li se plin koji sadrži samo mješavinu čistih ugljikovodika (npr. samo etilen) bez ikakve komponente s kisikom smatrati otpadnim plinom? Isključuje li se nepotpuno oksidirani ugljik iz postrojenja s procesnim emisijama ukoliko u molekuli nepotpuno oksidiranog ugljika nije prisutna nijedna molekula kisika? 11	
4	Pitanja o opsegu podpostrojenja s referentnom vrijednošću za proizvod	13
4.1	OPĆENITO – Je li sigurnosno spaljivanje na baklju (uključujući, kako pilot plamen, tako i spaljivanje na baklju) obuhvaćeno referentnom vrijednošću za proizvod?	13
4.2	MINERALNA VUNA – Koje su neizravne emisije iz potrošnje električne energije obuhvaćene granicama podpostrojenja s referentnom vrijednošću za mineralnu vunu kao proizvod	13
4.3	RAFINERIJSKI PROIZVODI I AROMATI – Može li se dodjela proizvodnim postupcima izvršiti sukladno CWT pristupu ukoliko se isti zbivaju izvan rafinerije ili podpostrojenja s referentnom vrijednošću za aromate?	13
4.4	RAFINERIJSKI PROIZVODI: Ukoliko rafinerija sadržava postupke definirane CWT metodologijom a koji su dio podpostrojenja s referentnom vrijednošću za aromate, treba li rafineriju razdijeliti na podpostrojenje s referentnom vrijednošću za rafineriju i podpostrojenje s referentnom vrijednošću za aromate?	13
4.5	VODIK – Može li se proizvodnji vodika koju pokriva referentna vrijednost za proizvod različita od referentne vrijednosti za vodik kao proizvod, npr. referentna vrijednost za rafinerijski proizvod ili sintezni plin, izvršiti dodjela primjenom referentne vrijednosti za vodik?	13
4.6	KLINKER – Može li se izvršiti dodjela za šljaku iz visoke peći putem referentne vrijednosti za klinker kao proizvod?	14
5	Pitanja vezana za djelokrug NIM-a	14
5.1	Trebaju li postrojenja koja ETS-om neće biti obuhvaćena nakon 1. siječnja 2013. godine dostaviti podatke i biti uključena u NIM (Nacionalne provedbene mjere)?	14
5.2	Trebaju li postrojenja koja udovoljavaju kriterijima iz članka 27. EU ETS direktive, koji dozvoljavaju izuzeće (opt-out) od faze III., dostaviti podatke i biti uključeni u NIM?	14
5.3	Trebaju li nova postrojenja koja još nisu ishodila dozvolu za emisije stakleničkih plinova, upravo su sagrađena i bit će puštena u pogon nakon početnog razdoblja ali prije početka faze III., dostaviti podatke i biti uključena u NIM?	15
5.4	Trebaju li proizvođači električne energije koji stvaraju toplinu koju dostavljaju samo postrojenjima obuhvaćenim ETS-om dostaviti podatke i biti uključeni u NIM?	15
6	Ostala pitanja	15
6.1	Jesu li potrošnja goriva i topline za potrebe obrade sporednog plina i otpada (npr. deNOx uređaji i HOS spalionice) prihvatljiva za dodjelu besplatnih emisijskih jedinica pod podpostrojenjima s referentnim vrijednostima za gorivo i toplinu??	15
6.2	Visoka peć koja proizvodi različite proizvode, od kojih neki imaju referentnu vrijednost za proizvod a za neke će biti primijenjen nadomjesni pristup. Koje je podatke potrebno dostaviti?	15
6.3	Je li dostupan pregled NACE i PRODCOM šifra?	16

1 Određivanje kapaciteta i početni datumi

1.1 Kako odrediti početak redovnog rada postrojenja?

Datum početka redovnog rada određen je kao prvi dan najranijeg razdoblja od 90 dana bez prekida tijekom kojega razina aktivnosti (AL) prvog od svih podpostrojenja u postrojenju koje obavlja djelatnost obuhvaćenu ETS-om – prikazana zbirno za razdoblje od 90 dana – iznosi najmanje 40 % projektiranog kapaciteta ($C_{\text{projektirani}}$).

$$\text{Za svako podpostrojenje: } \frac{\{ AL \}}{\{ C_{\text{projektirani}} \} \text{ razdoblje od 90 dana}} \geq 0,4$$

Razinu aktivnosti treba izračunati zbrajanjem ukupne razine aktivnosti u razdoblju od 90 dana te dijeljenjem dobivenog zbroja s dnevnim kapacitetom podpostrojenja pomnoženim s 90. Razina aktivnosti tijekom svakog od 90 dana toga razdoblja ne treba biti iznad 40 %.

$$\frac{\{ AL \}}{\{ C_{\text{projektirani}} \} \text{ razdoblje od 90 dana}} = \frac{\text{Akumulirana razina aktivnosti u razdoblju od 90 dana}}{C_{\text{projektirani}} (90/365)}$$

Projektirani je kapacitet potrebno odrediti na razini podpostrojenja kao odraz kapaciteta podpostrojenja tijekom redovnog rada. Projektirani se kapacitet određuje temeljem projektne dokumentacije kao i zajamčenih veličina koje navodi dobavljač. U tu bi svrhu mogla poslužiti izvješća koja nužno idu uz projekt, baze podataka i zajamčena mjerila radnih svojstava.

Pod neprekidnim razdobljem od 90 dana potrebno je smatrati razdoblje od 90 uzastopnih dana tijekom kojih relevantno podpostrojenje radi svaki dan. U slučaju kada redovni proizvodni ciklus sektora ne predviđa takva neprekidna razdoblja od 90 dana, istom se razdoblju dodaju proizvodni ciklusi specifični za predmetni sektor. U svrhu utvrđivanja početka redovnog rada, razinu aktivnosti treba uzeti u obzir na dnevnoj bazi.

Utvrđeni bi početak redovnog rada trebao verificirati neovisni verifikator a odobriti odgovarajuće nadležno tijelo.

Za dodatne pojedinosti o utvrđivanju početka redovnog rada, molimo pogledajte odjeljak 6.3 Uputa br. 2

(http://ec.europa.eu/clima/documentation/ets/docs/benchmarking/gd2_allocation_methodologies_en.pdf).

1.2 Kako odrediti početni kapacitet podpostrojenja unutar postrojenja koje ulazi u ETS?

Način određivanja početnog instaliranog kapaciteta ovisi o početku redovnog rada (vidi pitanje 1.1):

Početak redovnog rada	Početni kapacitet
Prije ili na dan 30. lipnja 2011. godine TE je utvrđen za razdoblje prije 30. rujna 2011. godine	Prosjek dvaju najvećih mjesečnih volumena proizvodnje u mjesecima nakon početka redovne proizvodnje sve do, i uključujući, rujna 2011. godine, pomnožen s 12.
Nakon 30. lipnja 2011. godine I postrojenje je ishodilo sve relevantne dozvole prije 30. lipnja 2011. godine TE je početak redovnog rada utvrđen za razdoblje prije 30. rujna 2011. godine	Ekperimentalna bi verifikacija mogla biti provedena u svrhu određivanja početnog instaliranog kapaciteta.
Nakon 30. lipnja 2011. godine I postrojenje je ishodilo sve relevantne dozvole prije 30. lipnja 2011. godine TE je početak redovnog rada utvrđen za razdoblje nakon 30. rujna 2011. godine	Postrojenju-obvezniku ne treba dodijeliti emisijske jedinice u skladu s Nacionalnim provedbenim mjerama (NIM) već prema pravilima koja vrijede za nova postrojenja kao da je značajne promjene kapaciteta imalo nakon 30. lipnja 2011. godine. Upute su o primjeni ovih pravila još u izradi a bit će sadržane u Uputama br. 7.
Nakon 30. lipnja 2011. godine I postrojenje nije ishodilo sve relevantne dozvole prije 30. lipnja 2011. godine	Postrojenje se smatra novim postrojenjem i ne bi trebalo biti obuhvaćeno NIM-om. Dodjela će se vršiti sukladno pravilima za nova postrojenja. Upute su o primjeni ovih pravila još u izradi a bit će sadržane u Uputama br. 7.

Odjeljak 6.3 Uputa br. 2 donosi pojedinosti o određivanju početka redovnog rada (http://ec.europa.eu/clima/documentation/ets/docs/benchmarking/gd2_allocation_methodologies_en.pdf).

1.3 Kako odrediti početak rada s izmjenama u slučaju značajnih proširenja kapaciteta?

Početak rada s izmjenama određen je kao prvi dan najranijeg razdoblja od 90 dana bez prekida, tijekom kojega razina aktivnosti koja se odnosi na dodani kapacitet (AL_{dodani}) – zbrojena tijekom razdoblja od 90 dana – iznosi najmanje 40 % dodanog projektiranog kapaciteta ($C_{\text{dodani, projektirani}}$).

$$\frac{\{ AL_{\text{dodani}} \}}{\{ C_{\text{dodani projektirani}} \} \text{ razdoblje od 90 dana}} \geq 0,4$$

Razinu bi aktivnosti trebalo izračunati zbrajanjem ukupne razine aktivnosti u razdoblju od 90 dana i dijeljenjem dobivenog rezultata s dnevnim kapacitetom podpostrojenja pomnoženim s 90. Razina aktivnosti ne treba biti iznad 40 % svakoga dana tijekom razdoblja od 90 dana.

$$\frac{\{ AL_{\text{dodani}} \}}{\{ C_{\text{dodani projektirani}} \} \text{ razdoblje od 90 dana}} = \frac{\text{Skupna razina aktivnosti dodanog kapaciteta u razdoblju od 90 dana}}{C_{\text{dodani projektirani}} (90/365)}$$

U svrhu utvrđivanja početka rada s izmjenama, operater treba odrediti podatke o aktivnosti koji su vezani za dodani projektirani kapacitet na dnevnoj bazi: kada je moguće, razina će aktivnosti biti temeljena na fizički dodanom kapacitetu, npr. kada se proširenje kapaciteta sastoji od nove proizvodne linije, razina aktivnosti koja se odnosi na dodani kapacitet jest proizvodnja nove proizvodne linije.

Neka će proširenja kapaciteta podrazumijevati preinake na postojećoj opremi. Tada bi operateru moglo biti teško dostaviti potrebne podatke o razini aktivnosti koji se odnose samo na dodani projektirani kapacitet. U takvim slučajevima, razina se aktivnosti pripisana dodanom kapacitetu određuje ukupnom razinom aktivnosti odgovarajućeg podpostrojenja (AL_{ukupno}) minus prosječna razina aktivnosti tijekom kalendarskih godina koje prethode fizičkoj promjeni.

Vidi pitanje 1.1 u svezi dodatnih uputa za određivanje projektiranog kapaciteta i odgovarajućeg razdoblja od 90 dana. Utvrđeni početak rada s izmjenama mora verificirati neovisni verifikator.

Pojedinosti o određivanju početka rada s izmjenama donosi odjeljak 6.4 Uputa br. 2 (http://ec.europa.eu/clima/documentation/ets/docs/benchmarking/gd2_allocation_methodologies_en.pdf).

1.4 Kako odrediti početak rada s izmjenama u slučaju značajnog smanjenja kapaciteta?

Početak rada s izmjenama određen je kao prvi dan najranijeg razdoblja od 90 dana bez prekida tijekom kojega razina aktivnosti koja se odnosi na preostali kapacitet ($AL_{\text{preostali}}$) – zbrojena tijekom razdoblja od 90 dana – iznosi najmanje 40 % projektiranog kapaciteta preostalog kapaciteta ($C_{\text{preostali, projektirani}}$).

$$\frac{\{ A_{\text{ukupno}} \}}{\{ C_{\text{preostali, projektirani}} \} \text{ razdoblje od 90 dana}} \geq 0,4$$

Razina se aktivnosti treba izračunati zbrajanjem ukupne razine aktivnosti u razdoblju od 90 dana te dijeljenjem toga zbroja s dnevnim kapacitetom podpostrojenja pomnoženim s 90. Razina aktivnosti ne treba biti iznad 40 % svakoga dana tijekom razdoblja od 90 dana.

$$\frac{\{ A_{\text{preostali}} \}}{\{ C_{\text{preostali, projektirani}} \} \text{ razdoblje od 90 dana}} = \frac{\text{Skupna razina aktivnosti u razdoblju od 90 dana}}{C_{\text{preostali, projektirani}} (90/365)}$$

Vidi pitanje 1.1 za više uputa za određivanje projektiranog kapaciteta kao i odgovarajućeg razdoblja od 90 dana. Utvrđeni početak rada s izmjenama mora verificirati neovisni verifikator.

Pojedinosti o određivanju početka rada s izmjenama donosi odjeljak 6.4 Uputa br. 2 (http://ec.europa.eu/clima/documentation/ets/docs/benchmarking/gd2_allocation_methodologies_en.pdf)

1.5 Je li obvezno izvijestiti o izmjenama kapaciteta, u svrhu procjene jesu li značajne i određivanja dodjele emisijskih jedinica sukladno pravilima za značajne izmjene kapaciteta?

Kao opće pravilo, jest, obvezno je. U svakom slučaju, kada operater odabere razdoblje od 2009. do 2010. godine kao početno razdoblje, a početak je rada s izmjenama bio prije 1. siječnja 2009. godine, dodjelu se ne mora odrediti prema pravilima za značajne izmjene kapaciteta. Što se, pak, podpostrojenja s referentnom vrijednošću za proizvod tiče, uvijek je o promjenama kapaciteta obvezno izvijestiti u izvješću o metodologiji, budući da ih treba uzeti u obzir prilikom određivanja standardnih faktora iskorištenosti kapaciteta (SCUFs).

Pojedinosti o promjenama kapaciteta donosi odjeljak 6.4 Uputa br. 2 (http://ec.europa.eu/clima/documentation/ets/docs/benchmarking/gd2_allocation_methodologies_en.pdf).

1.6 Kao utvrditi novi kapacitet podpostrojenja nakon značajne promjene?

Način utvrđivanja novog kapaciteta ovisi o početku rada s izmjenama (vidi pitanja 1.3 i 1.4):

Početak redovnog rada	Početni kapacitet
Prije ili na dan 30. lipnja 2011. godine TE je utvrđen za razdoblje prije 30. rujna 2011. godine	Prosjeck dvaju najvećih mjesečnih volumena proizvodnje u mjesecima nakon početka redovne proizvodnje sve do, i uključujući, rujna 2011. godine, pomnožen s 12.
Prije 30. lipnja 2011. godine TE je utvrđen za razdoblje nakon 30. rujna 2011. godine	Ovim se izmjenama dodjela treba vršiti sukladno pravilima za nova postrojenja. Upute su o primjeni ovih pravila još u izradi a bit će sadržane u Uputama br. 7.
Nakon 30. lipnja 2011. godine	

Pojedinosti o promjenama kapaciteta donosi odjeljak 6.4 Uputa br. 2 (http://ec.europa.eu/clima/documentation/ets/docs/benchmarking/gd2_allocation_methodologies_en.pdf).

2 Pitanja vezana za mjerljivu toplinu i prekogranične tokove topline

2.1 Može li se referentna vrijednost za gorivo koristiti ukoliko nije poznata količina potrošene mjerljive topline?

Ne, referentna se vrijednost za toplinu mora primijeniti kada potrošnja topline ili izvoz odgovaraju definiciji koja se odnosi na ovu metodologiju dodjele. Mjerljiva toplina podrazumijeva 'neto tok topline koji prolazi točno utvrđenim cjevovodima putem medija za prijenos topline, kao što su, prije svega, para, topli zrak, voda, ulje, tekući metali i soli, za koje je moguće postaviti mjerač topline', što znači da u slučaju da se toplina može izmjeriti (čak i ako se to u stvarnosti ne čini), vrijedi definicija podpostrojenja s referentnom vrijednošću za toplinu. Molimo pogledajte tablicu 1. Uputa br. 2 koja donosi uvjete vezane za četiri metodologije dodjele (http://ec.europa.eu/clima/documentation/ets/docs/benchmarking/gd2_allocation_methodologies_en.pdf).

Nadalje, za opis nekih metoda utvrđivanja količina neto mjerljive topline, molimo pogledajte Prilog II "Utvrđivanje proizvodnje/potrošnje neto mjerljive topline" u Uputama br. 3 (http://ec.europa.eu/clima/documentation/ets/docs/benchmarking/gd3_data_collection_en.pdf).

2.2 Kako dodijeliti emisijske jedinice u slučaju uporabe topline?

Mjerljiva toplina oporabljena iz podpostrojenja s referentnom vrijednošću za proizvod

Mjerljiva je toplina oporabljena iz podpostrojenja s referentnom vrijednošću za proizvod prihvatljiva za dodjelu besplatnih emisijskih jedinica.

Stoga, u načelu, može biti obuhvaćena podpostrojenjem s referentnom vrijednošću za proizvod ili podpostrojenjem s referentnom vrijednošću za toplinu, ovisno o zasebnoj situaciji i s obzirom na pravila objašnjena u odjeljku 2.2 Uputa br. 2

(http://ec.europa.eu/clima/documentation/ets/docs/benchmarking/gd2_allocation_methodologies_en.pdf).

Iznimka od ovog pravila jest mjerljiva toplina koja se oporabljuje iz proizvodnje dušične kiseline. Takva mjerljiva toplina nikada ne bi trebala biti obuhvaćena drugim podpostrojenjem s referentnom vrijednošću za proizvod ili toplinu (vidi prezentaciju slučaja broj 5 na internetskoj stranici Komisije¹).

Kaskadno iskorištavanje topline u podpostrojenju s referentnom vrijednošću za toplinu

Razina aktivnosti podpostrojenja s referentnom vrijednošću za toplinu jest zbroj neto tokova topline koje postrojenje obuhvaćeno sustavom trgovanja emisijskim jedinicama potroši i proizvede za izvoz postrojenjima i subjektima koji nisu obuhvaćeni sustavom trgovanja emisijama. Ovi su neto tokovi topline zapravo neto povratnog kondenzata, uz pretpostavku da je vraćen sav kondenzat. Primjer u nastavku pretpostavlja da nisu svi postupci obuhvaćeni referentnom vrijednošću za toplinu te da je mjerljiva toplina prihvatljiva za dodjelu besplatnih emisijskih jedinica.

Primjer: Postupak A ima bruto potrošnju topline jednaku 10 TJ (npr. para s određenim tlakom i stupnjem temperature) koja je prihvatljiva za dodjelu besplatnih emisijskih jedinica. Neto potrošnja mjerljive topline u postupku A je 7 TJ ostatne topline (3TJ na nižem tlaku i stupnju temperature) i može se iskoristiti kaskadno nakon postupka A. Ukupna količina topline prihvatljive za dodjelu besplatnih emisijskih jedinica određuje se zbrajanjem neto potrošnje topline tijekom svih postupaka iskorištenja: tako $(7+3)$ TJ = 10 TJ minus ukupni povratni kondenzat.

¹ http://ec.europa.eu/clima/documentation/ets/docs/benchmarking/case_ammonia_en.pdf

Toplina oporabljena iz postupka obuhvaćenog podpostrojenjem s referentnom vrijednošću za gorivo

Pitanja i odgovori - ažurirano 25. kolovoza 2011.

Oporaba topline iz postupka obuhvaćenog podpostrojenjem s referentnom vrijednošću za gorivo potencijalno dovodi do:

- situacije u kojoj se gorivo prilikom dodjele obračunava dvostruko (u slučaju kada je oporabljenoj toplini izvršena dodjela putem podpostrojenja s referentnom vrijednošću za proizvod ili toplinu), ili do
- neizravne dodjele za proizvodnju električne energije (u slučaju kada se oporabljena toplina koristi za proizvodnju električne energije).

Kako bi se izbjegle ovakve situacije, razinu je aktivnosti podpostrojenja s referentnom vrijednošću za gorivo potrebno ispraviti oduzimanjem količine oporabljene mjerljive topline, obuhvaćene podpostrojenjem s referentnom vrijednošću za proizvod ili toplinu, ili potrošenom za proizvodnju električne energije, pa potom dijeljenjem dobivenog rezultata s virtualnom generacijskom učinkovitošću od 90 %.

Alternativno, oduzimanje od razine aktivnosti može se napraviti kod predmetnog podpostrojenja s referentnom vrijednošću za toplinu, umjesto kod podpostrojenja s referentnom vrijednošću za gorivo, uz uvjet da oduzeta količina ostane ista kako kod primjene opće metode opisane u ovom odlomku. Ova bi alternativa bila odgovarajuća kada bi se procijenilo da je proizvod/postupak obuhvaćen referentnom vrijednošću za gorivo izložen riziku istjecanja ugljika (carbon leakagea) a proizvod obuhvaćen referentnom vrijednošću za toplinu nije (to jest, u slučaju kada se oporabljena toplina dostavlja na vrelovodnu mrežu).

Toplina oporabljena iz postupaka koji ne primaju dodjelu putem referentnih vrijednosti za proizvod, toplinu ili gorivo

Mjerljiva toplina oporabljena iz postupaka koji ne primaju dodjelu putem referentnih vrijednosti za proizvod, toplinu ili gorivo prihvatljiva je za dodjelu besplatnih emisijskih jedinica sve dok su postupci uključeni u dozvolu za trgovanje emisijskim jedinicama, a toplina nije izravno ili neizravno proizvedena uz pomoć električne energije. Stoga, u načelu može biti obuhvaćena podpostrojenjem s referentnom vrijednošću za proizvod ili za toplinu, ovisno o zasebnoj situaciji, te uzimajući u obzir pravila objašnjena u odjeljku 2.2 Uputa br. 2 (http://ec.europa.eu/clima/documentation/ets/docs/benchmarking/gd2_allocation_methodologies_en.pdf).

2.3 Može li se potrošnja topline za urede i radne prostore uvrstiti u podpostrojenje s referentnom vrijednošću za toplinu?

Ukoliko predmetno postrojenje sadrži jedno ili više podpostrojenja s referentnom vrijednošću za proizvod, tada svaku mjerljivu potrošnju topline za ured i radni prostor treba razmotriti za uključivanje u jedno od podpostrojenja s referentnom vrijednošću za proizvod (radi jednostavnosti, to bi moglo biti ono s većim udjelom emisija). Ukoliko postrojenje nema niti jedno podpostrojenje s referentnom vrijednošću za proizvod, tada se toplina može uvrstiti u podpostrojenje s referentnom vrijednošću za toplinu. Status izloženosti istjecanju ugljika (carbon leakageu) podpostrojenja s referentnom vrijednošću za toplinu koji uključuje toplinu za zagrijavanje prostora treba biti status izloženosti najvažnijeg proizvodnog postupka u postrojenju.

Gore navedeni odgovor pretpostavlja da je predmetna mjerljiva toplina prihvatljiva za dodjelu besplatnih emisijskih jedinica. Odjeljak 2.2 Uputa br. 2 objašnjava koja je toplina prihvatljiva za dodjelu besplatnih emisijskih jedinica. Bilješka br. 3 toga dokumenta donosi pojedinosti o potrošnji topline za urede i radne prostore (http://ec.europa.eu/clima/documentation/ets/docs/benchmarking/gd2_allocation_methodologies_en.pdf).

2.4 Je li potrošnja vlastite topline u uređajima (npr. kogeneracijskom uređaju) uvrštena u podpostrojenje s referentnom vrijednošću za toplinu?

Što se tiče topline za urede i radne prostore, vidi pitanje 2.3. Potrošnja vlastite topline kao dijela postupka proizvodnje topline (npr. za deaerator i predgrijavanje goriva) uzima se u obzir u veličini referentne vrijednosti za toplinu i ne treba biti obuhvaćena postrojenjem s referentnom vrijednošću za toplinu. Veličina referentne vrijednosti za toplinu (62,3 emisijskih jedinica/TJ) može pokriti samo neto tokove topline koji se mogu trošiti izvan sustava proizvodnje topline.

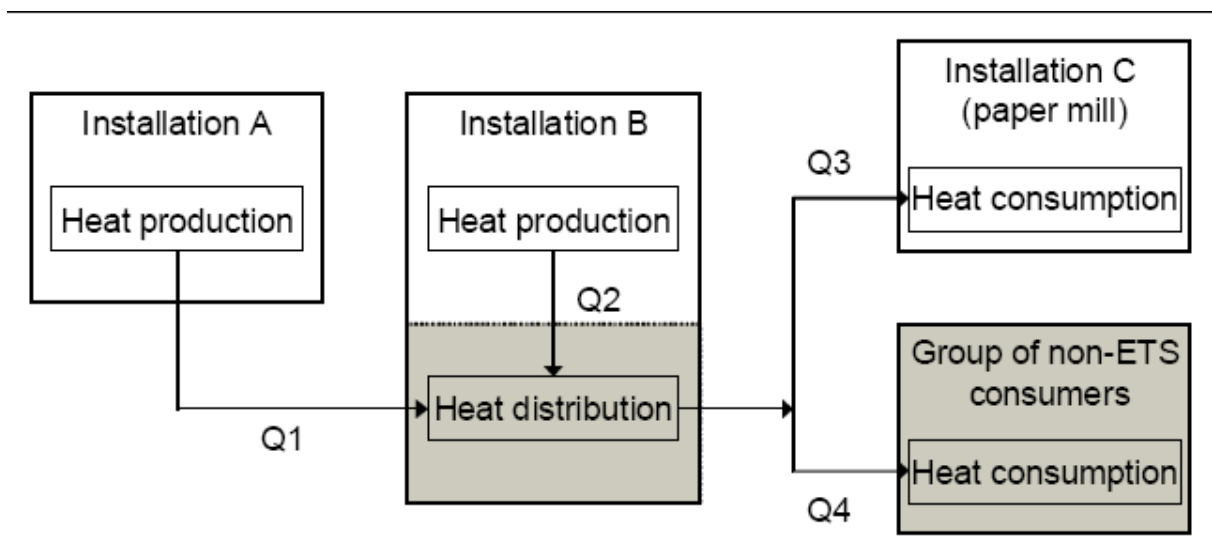
2.5 Kako izvršiti dodjelu ukoliko je postrojenje obuhvaćeno ETS-om u isto vrijeme i isporučitelj topline?

Kada je postrojenje obuhvaćeno ETS-om u isto vrijeme i isporučitelj topline unutar mreže od najmanje dva uređaja koja proizvode toplinu, potrebno je slijediti uobičajena pravila za prekogranične tokove topline. U ovom slučaju, postrojenje je stvarno podijeljeno na dva dijela: na proizvođača topline obuhvaćenog ETS-om, te na isporučitelja topline koga treba smatrati subjektom koji nije obuhvaćen ETS-om (vidi Upute br. 6, odjeljak 3.2). Isporučitelj topline jest subjekt koji djeluje kao posrednik između proizvođača topline i potrošača topline. To znači sljedeće:

- isporučitelj ne proizvodi a niti troši toplinu;
- ne postoji izravni ugovorni odnos između proizvođača topline i potrošača topline vezano za dostavu topline.

Obratite pozornost na situaciju opisanu u nastavku, gdje postrojenje A (npr. kotao ili kogeneracijski uređaj) opskrbljuje toplinom (Q1) toplinsku mrežu kojom upravlja postrojenje B (drugi proizvođač topline Q2). Toplina se dostavlja postrojenju C (tvornici papira) i skupni potrošača koji nisu obuhvaćeni ETS-om. Primjer pretpostavlja sljedeće:

- svi na slici prikazani tokovi topline su neto tokovi topline i tokovi idu u smjeru strelice;
- ne postoji izravni opskrbeni kontakt između postrojenja A i bilo koga od potrošača na toplinskoj distribucijskoj mreži.

LEGENDA:

Installation A – postrojenje A

Heat production – proizvodnja topline

Installation B – postrojenje B

Installation C ((paper mill) – postrojenje C (tvornica papira)

Heat distribution – isporuka topline

Heat consumption – potrošnja topline

Group of non-ETS consumers – skupina potrošača koji nisu obuhvaćeni ETS-om

U nastavku je dan pregled preliminarne dodjele.

- **Postrojenje A:** smatrat će se da postrojenje A dostavlja toplinu isporučitelju topline koga se uzima u obzir kao onoga koji nije obuhvaćen ETS-om. Stoga, postrojenju A treba dodijeliti emisijske jedinice s obzirom na Q1 putem podpostrojenja s referentnom vrijednošću za toplinu. Status izloženosti postrojenja ovisi o statusu proizvoda koje proizvede postrojenje C i drugi konačni potrošači. Ukoliko postrojenje A nema saznanja i nije dostavljen dokaz o izloženosti istjecanju ugljika, treba ih se smatrati kao da nisu izloženi riziku. Ukoliko na distribucijskoj mreži postoji više od jedne vrste potrošača u smislu izloženosti CL-u (tj. izloženi i neizloženi ili, izloženi i nepoznato), tada će za postrojenje A biti dva podpostrojenja s referentnom vrijednošću za toplinu, sukladno udjelu izloženih i neizloženih potrošača topline u potrošnji. Ukoliko se na distribucijskoj mreži nalaze i kućanstva, tada postoji mogućnost alternativnog izračuna dodjele za toplinu koja ide kućanstvima.
- **Postrojenje B:** u njegovoj funkciji kao proizvođača topline koji dostavlja toplinu isporučitelju topline (iako u okviru iste tvrtke), postrojenju B treba dodijeliti emisijske jedinice s obzirom na Q2 putem podpostrojenja s referentnom vrijednošću za toplinu. Što se tiče statusa izloženosti CL-u, vrijede ista pravila kao i za postrojenje A.
- **Postrojenje C:** ovom se postrojenju dodjeljuju emisijske jedinice sukladno referentnim vrijednostima za proizvod ili nadomjesnim pristupima. Međutim, za toplinu uvezenu od isporučitelja topline (subjekta koji nije obuhvaćen ETS-om), emisijske se jedinice dodjeljuju već proizvođaču topline. Stoga, dodjela bi postrojenju C trebala biti ispravljena za uvoz topline koja nije obuhvaćena ETS-om:

1. u slučaju referentnih vrijednosti za proizvod, nadomjesnih pristupa (osim same referentne vrijednosti za toplinu):
oduzimanje Q3 x 62.3 EUA/TJ od preliminarnе dodjele temeljene na referentnim vrijednostima prije svakog ispravka;
 2. u slučaju dodjele koja se temelji samo na referentnoj vrijednosti za toplinu: Q3 se ne uzima u obzir za određivanje povijesne razine vrijednosti podpostrojenja s referentnom vrijednošću za toplinu.
- Potrošači koji nisu obuhvaćeni ETS-om: ovim se subjektima ne dodjeljuju besplatne emisijske jedinice.

2.6 Na koji se način dodjela proizvođaču topline mijenja kada njegovi potrošači pristupe ili napuste okvir sustava trgovanja emisijskim jedinicama tijekom početnog razdoblja?

Slijedom pravila za prekogranične tokove topline koja donose Upute br. 6 (http://ec.europa.eu/clima/documentation/ets/docs/benchmarking/gd6_cross_boundary_heat_flow_en.pdf), dodjela se proizvođaču topline vrši samo za neto tokove topline koje proizvodi za potrošače koji nisu obuhvaćeni ETS-om. Potrošač topline koji nije obuhvaćen ETS-om može pristupiti ETS-u, i obrnuto. To može utjecati na dodjelu proizvođaču topline.

Kada potrošač koji nije obuhvaćen ETS-om pristupi okviru ETS-a, razina će se aktivnosti podpostrojenja s referentnom vrijednošću za toplinu koja pokriva izvoz topline potrošačima koji su izvan ETS-a smanjiti.

Kada potrošač koji je obuhvaćen ETS-om izađe iz toga okvira, razina će se aktivnosti podpostrojenja s referentnom vrijednošću za toplinu koja pokriva izvoz topline potrošačima koji nisu obuhvaćeni ETS-om povećati. Ukoliko se promjena dogodi tijekom početnog razdoblja, ista utječe na povijesnu razinu aktivnosti.

Ulazak potrošača koji nije obuhvaćen ETS-om u okvir ETS-a nikada ne može dovesti do značajnog smanjenja kapaciteta na strani proizvođača topline budući da fizičke izmjene izvan ETS-a nikada ne mogu potaknuti značajne promjene kapaciteta. Kada potrošač obuhvaćen ETS-om izađe izvan okvira ETS-a, proizvođač bi topline mogao imati značajno povećanje kapaciteta tijekom ili nakon početnog razdoblja samo kao rezultat fizičke izmjene, ukoliko je uopće nastala (vidi odjeljak 6.4 Uputa br. 2 za promjene kapaciteta prije 30. lipnja 2011. godine (http://ec.europa.eu/clima/documentation/ets/docs/benchmarking/gd2_allocation_methodologies_en.pdf)).

2.7 Na koji se način dodjela potrošaču topline mijenja kada se njegova opskrba toplinom mijenja tijekom početnog razdoblja?

Slijedom pravila za prekogranične tokove topline koje donose Upute br. 6 (http://ec.europa.eu/clima/documentation/ets/docs/benchmarking/gd6_cross_boundary_heat_flow_en.pdf), samo je toplina iz izvora obuhvaćenih ETS-om prihvatljiva za dodjelu besplatnih emisijskih jedinica. Opskrba se toplinom može promijeniti na sljedeće načine:

- toplina se može uvesti iz drugog postrojenja koje ulazi ili izlazi izvan okvira ETS-a;
- potrošač topline može promijeniti dobavljača, ili početi sam proizvoditi toplinu.

Budući da se besplatne emisijske jedinice dodjeljuju temeljem potrošene količine topline, tada se, osim ukoliko opskrba toplinom dolazi iz neprihvatljivih izvora/postupaka (npr. toplina iz uređaja za proizvodnju dušične kiseline), za potrošača topline ništa ne mijenja.

U slučaju kada dobavljač topline izađe iz okvira ETS-a tijekom početnog razdoblja, tada se radi ispravak razine aktivnosti kako bi se oduzela toplina koja dolazi iz izvora ili postrojenja koja nisu obuhvaćena ETS-om (vidi odjeljak 2.3. Uputa br. 6

http://ec.europa.eu/clima/documentation/ets/docs/benchmarking/gd6_cross_boundary_heat_flows_en.pdf).

3 Pitanja vezana za otpadni plin

3.1 Sastav otpadnog plina: može li se plin koji sadrži samo mješavinu čistih ugljikovodika (npr. samo etilen) bez ikakve komponente s kisikom smatrati otpadnim plinom? Isključuje li se nepotpuno oksidirani ugljik iz postrojenja s procesnim emisijama ukoliko u molekuli nepotpuno oksidiranog ugljika nije prisutna nijedna molekula kisika?

Pitanja i odgovori - ažurirano 18. srpnja 2011.

Upute br. 8² navode: 'Otpadnim se plinovima općenito smatraju plinovi koji proizlaze iz nepotpunog izgaranja ili druge kemijske reakcije u postrojenju obuhvaćenom EU-ETS-om i **udovoljavaju svim sljedećim kriterijima:**

- otpadni se plinovi ne ispuštaju bez daljnjeg izgaranja, uslijed značajnog sadržaja nepotpuno oksidiranog ugljika
- kalorična vrijednost otpadnih plinova je dovoljno velika da otpadni plinovi mogu gorjeti bez dodatnog unosa goriva, i da značajno doprinesu ukupnom ulazu energije kada je pomiješana s gorivima veće kalorične vrijednosti
- otpadni plin nastaje kao sporedni proizvod u proizvodnom postupku.

Iako bi ugljik koji ne sadrži vezu s kisikom mogao udovoljiti ovim kriterijima, upute dodatno pojašnjavaju kada se ugljik smatra nepotpuno (npr. CO ili CmHnOo) i potpuno oksidiranim (npr. CO₂). Prema uputama, otpadni plinovi ne moraju sadržavati komponentu CO ili CmHnOo pa prema tome čisti ugljikovodični plin, kao što je etilen, ne bi se smatrao otpadnim plinom. U tom bi smislu odgovarajući tekst Provedbenih mjera Zajednice (CIMs) se nalazi u članku 3. točki h i definira podpostrojenja s procesnim emisijama navodeći sljedeće:

'Podpostrojenje s procesnim emisijama' podrazumijeva emisije drugih stakleničkih plinova, osim ugljičnog dioksida, navedenih u Prilogu I. Direktive 2003/87/EZ, koje se ispuštaju izvan granica sustava referentne vrijednosti za proizvod navedene u Prilogu I., ili emisije ugljičnog dioksida, koje se ispuštaju izvan granica sustava referentne vrijednosti za proizvod navedene u Prilogu I., kao rezultat bilo koje od u nastavku navedenih aktivnosti i emisije proizašle iz izgaranja nepotpuno oksidiranog ugljika nastalog kao rezultat u nastavku navedenih aktivnosti u svrhu proizvodnje mjerljive topline, nemjerljive topline ili električne energije uz uvjet da se emisije koje bi nastale izgaranjem količine prirodnog plina, ekvivalentne tehnički upotrebljivom sadržaju energije sagornog nepotpuno oksidiranog ugljika, oduzmu:

- (i) kemijska ili elektrolitička redukcija metalnih spojeva u rudači, koncentratima i sekundarnim materijalima;
- (ii) uklanjanje nečistoća iz metala i metalnih spojeva;
- (iii) razgradnja karbonata, osim onih za skrubiranje dimnog plina;

² http://ec.europa.eu/clima/documentation/ets/docs/benchmarking/gd8_waste_gases_en.pdf

- (iv) *kemijska sinteza u kojoj materijal koji nosi ugljik sudjeluje u reakciji, s primarnom svrhom koja nije proizvodnja topline;*
- (v) *uporaba aditiva koji sadrže ugljik ili sirovih materijala s primarnom svrhom koja nije proizvodnja topline;*
- (vi) *kemijska ili elektrolitička redukcija metaloidnih oksida ili nemetalnih oksida kao što su oksidi silikona i fosfati.*

Određenje u načelu navodi tri vrste emisija:

- emisije stakleničkih plinova koji nisu CO₂ (tj. N₂O za određene sektore; vidi Prilog I. Direktive 2009/29/EZ radi popisa djelatnosti zbog kojih su emisije N₂O uključene u EU-ETS za fazu III.);
- emisije CO₂ iz bilo koje djelatnosti navedene pod točkama (i) do (vi);
- emisije od izgaranja nepotpuno oksidiranog ugljika kao što je CO koje ispušta bilo koja od djelatnosti pod (i) do (vi)], ukoliko izgara u svrhu proizvodnje topline ili električne energije.

Nijedna od ovih emisija ne obuhvaća ugljik bez veze s kisikom. Kategorija c obuhvaća emisije iz izgaranja nepotpuno oksidiranog ugljika te, u konačnici, izgaranje nepotpuno oksidiranog ugljika ukazuje na reakciju ugljika s kisikom dovodeći do ugljika s vezom s kisikom.

4 Pitanja o opsegu podpostrojenja s referentnom vrijednošću za proizvod

4.1 OPĆENITO – Je li sigurnosno spaljivanje na baklju (uključujući, kako pilot plamen, tako i spaljivanje na baklju) obuhvaćeno referentnom vrijednošću za proizvod?

Da, sve referentne vrijednosti za proizvod uključuju emisije koje se odnose na sigurnosno spaljivanje na baklju i druga spaljivanja na baklju plinova koji su vezani za proizvodnju odgovarajućih proizvoda s referentnim vrijednostima. Emisije vezane za (sigurnosno) spaljivanje na baklju uključuju:

1. emisije sagornog, na baklju spaljenog plina
2. emisije od izgaranja goriva potrebnog za rad baklje, i to sljedeće dvije vrste:
 - a) goriva potrebnog za održavanje pilot plamena
 - b) goriva potrebnog za uspješno sagorijevanje na baklji spaljenog plina.

4.2 MINERALNA VUNA – Koje su neizravne emisije iz potrošnje električne energije obuhvaćene granicama podpostrojenja s referentnom vrijednošću za mineralnu vunu kao proizvod?

Za utvrđivanje neizravnih emisija, razmatra se ukupna potrošnja električne energije unutar granica sustava. To uključuje svu potrošnju električne energije u postupcima izravno ili neizravno vezanim za faze proizvodnje: taljenje, razvlaknavanje i doziranje veziva, otvrdnjavanje i sušenje te formiranje plasta. Granice sustava ne obuhvaćaju pakiranje.

4.3 RAFINERIJSKI PROIZVODI I AROMATI – Može li se dodjela proizvodnim postupcima izvršiti sukladno CWT pristupu ukoliko se isti zbivaju izvan rafinerije ili podpostrojenja s referentnom vrijednošću za arome?

Ne, postupcima koji su definirani CWT metodologijom dodjela se vrši isključivo sukladno tomu jesu li dio rafinerije ili, u nekim slučajevima, podpostrojenja s referentnom vrijednošću za arome. Većini proizvodnih postupaka definiranih CWT metodologijom treba izvršiti dodjelu temeljem nadomjesnih pristupa kada se odvijaju izvan jednog od tih dvaju podpostrojenja s referentnom vrijednošću za proizvod. Neki, pak, mogu biti obuhvaćeni drugim referentnim vrijednostima za proizvod, npr. vodik.

4.4 RAFINERIJSKI PROIZVODI: Ukoliko rafinerija sadržava postupke definirane CWT metodologijom a koji su dio podpostrojenja s referentnom vrijednošću za arome, treba li rafineriju razdijeliti na podpostrojenje s referentnom vrijednošću za rafineriju i podpostrojenje s referentnom vrijednošću za arome?

Ne, ne treba odrediti niti jedno podpostrojenje s referentnom vrijednošću za arome. Podpostrojenje s referentnom vrijednošću za rafinerije treba uključivati CWT postupke koji proizvode arome.

4.5 VODIK – Može li se proizvodnji vodika koju pokriva referentna vrijednost za proizvod različita od referentne vrijednosti za vodik kao proizvod, npr. referentna vrijednost za rafinerijski proizvod ili sintezni plin, izvršiti dodjela primjenom referentne vrijednosti za vodik?

Ne, proizvodnji se vodika obuhvaćenom referentnom vrijednošću za proizvod različitom od referentne vrijednosti za vodik ne može izvršiti dodjela putem referentne vrijednosti za vodik. Ovo posebice vrijedi za vodik dobiven iz otpadnog plina, proizvedenog u postupku obuhvaćenom referentnom vrijednošću za proizvod. Budući da većina referentnih vrijednosti za proizvod uključuje 'sve postupke izravno ili neizravno vezane za proizvodnju' proizvoda, vodik dobiven iz otpadnog plina, koji je proizveden u postupku obuhvaćenom referentnom vrijednošću za proizvod, u načelu je obuhvaćen referentnom vrijednošću za proizvod. Stoga, referentna se vrijednost za vodik ne primjenjuje.

4.6 KLINKER – Može li se izvršiti dodjela za šljaku iz visoke peći putem referentne vrijednosti za klinker kao proizvod?

Ne, za šljaku se iz visoke peći ne treba izvršiti dodjela putem referentne vrijednosti za klinker kao proizvod.

- Sukladno CIM-u, referentna vrijednost za sivi cementni klinker kao proizvod obuhvaća: sivi cementni klinker kao ukupni proizvedeni klinker. Šljaka iz visoke peći ne spada pod definiciju proizvoda za referentnu vrijednost za sivi klinker. Iako šljaka iz visoke peći može zamijeniti klinker u proizvodnji cementa, ona definitivno nije istovjetna klinkeru pa samo djelomično može poslužiti kao zamjena klinkeru u cementu.
- Sadržaj CaO u šljaki iz visoke peći vezan je za potrošnju vapnenca u visokoj peći. Uporaba vapnenca dovodi do emisija koje su uzete u obzir u referentnoj vrijednosti za ugrijani metal. Zasebna bi dodjela za šljaku iz visokih peći stoga dovela do dvostrukog računanja budući da bi proizvodnji šljake tada dodjela bila izvršena, kako putem referentne vrijednosti za ugrijani metal, tako i putem referentne vrijednosti za klinker.

5 Pitanja vezana za djelokrug NIM-a

5.1 Trebaju li postrojenja koja ETS-om neće biti obuhvaćena nakon 1. siječnja 2013. godine dostaviti podatke i biti uključena u NIM (Nacionalne provedbene mjere)?

U načelu, svako bi postrojenje-obveznik trebalo biti obuhvaćeno NIM-om.

U slučaju kada je posve sigurno da će se postrojenje zatvoriti prije početka faze III., odgovarajuća bi nadležna tijela mogla odlučiti da takvi operateri ne moraju dostaviti ispunjeni obrazac. Stoga se u svrhu postupanja s takvim slučajevima ozbiljno preporučuje postupanje po važećim nacionalnim propisima i sukladno uputama nadležnih tijela.

5.2 Trebaju li postrojenja koja udovoljavaju kriterijima iz članka 27. EU ETS direktive, koji dozvoljavaju izuzeće (opt-out) od faze III., dostaviti podatke i biti uključeni u NIM?

Da, iako obrazac EK-a za prikupljanje podataka operaterima pruža mogućnost da u odjeljku AI 4. točka d. u listu I obrasca izvijeste kako udovoljavaju kriterijima za malog emitera, svejedno je potrebno dostaviti osnovne podatke budući da NIM-ovi koje sve države članice dostavljaju Komisiji moraju sadržavati preliminarnu dodjelu koja se mora izvršiti za svako postrojenje-obveznika, čak i kada ispunjava kriterije za izuzeće (opt-out) sukladno članku 27.

5.3 Trebaju li nova postrojenja koja još nisu ishodila dozvolu za emisije stakleničkih plinova, upravo su sagrađena i bit će puštena u pogon nakon početnog razdoblja ali prije početka faze III., dostaviti podatke i biti uključena u NIM?

Takva postrojenja ne trebaju dostaviti popunjeni obrazac za prikupljanje osnovnih podataka. Međutim, ona moraju podnijeti zahtjev za dozvolu prije početka obavljanja djelatnosti, a žele li i da im se dodjele besplatne emisijske jedinice, trebat će podnijeti zahtjev za pričuvu za nova postrojenja u fazi III., sukladno važećim nacionalnim propisima. Upute su za nova postrojenja nakon 30. lipnja 2011. godine još uvijek u izradi a bit će sadržana u Uputama br. 7.

5.4 Trebaju li proizvođači električne energije koji stvaraju toplinu koju dostavljaju samo postrojenjima obuhvaćenim ETS-om dostaviti podatke i biti uključeni u NIM?

Pitanja i odgovori - ažurirano 25. kolovoza 2011.

Operateri takvih postrojenja trebaju dostaviti ispunjeni obrazac s osnovnim podacima, a to je potrebno i zbog usporedne provjere s podacima o potrošačima topline. Takva je postrojenja potrebno uvrstiti u NIM.

6 Ostala pitanja

6.1 Jesu li potrošnja goriva i topline za potrebe obrade sporednog plina i otpada (npr. deNOx uređaji i HOS spalionice) prihvatljiva za dodjelu besplatnih emisijskih jedinica pod podpostrojenjima s referentnim vrijednostima za gorivo i toplinu?

Ne, osim u slučaju sigurnosnog spaljivanja na baklju koje je pokriveno podpostrojenjem s referentnom vrijednošću za gorivo (vidi odjeljak 2 Uputa br. 8

http://ec.europa.eu/clima/documentation/ets/docs/benchmarking/gd2_allocation_methodologies_

[en.pdf](#)).

Sva je mjerljiva toplina oporabljena obradom sporednog plina i otpada, međutim, je prihvatljiva za dodjelu besplatnih emisijskih jedinica. Oporabljenu toplinu, stoga, može obuhvatiti podpostrojenje s referentnom vrijednošću za proizvod ili s referentnom vrijednošću za toplinu, ovisno o zasebnoj situaciji i uzimajući u obzir pravila objašnjena u odjeljku 2.2 Uputa br. 2 (http://ec.europa.eu/clima/documentation/ets/docs/benchmarking/gd2_allocation_methodologies_en.pdf).

6.2 Visoka peć koja proizvodi različite proizvode, od kojih neki imaju referentnu vrijednost za proizvod a za neke će biti primijenjen nadomjesni pristup. Koje je podatke potrebno dostaviti?

U ovom slučaju, od operatera će se tražiti da dostavi podatke o proizvodnji za one proizvode koji su pokriveni referentnom vrijednošću za proizvod za nadomjesne pristupe za druge proizvode koje proizvodi peć. Pretpostavljajući da toplina koju proizvodi peć nije mjerljiva, potrebno je primijeniti referentnu vrijednost za mješavinu goriva. Operater će morati izračunati količinu goriva potrošenog u peći za proizvodnju svakog proizvoda koji će biti obuhvaćen referentnom vrijednošću za mješavinu goriva, kao i količinu procesnih emisija. Ne smije biti dvostrukog računanja emisija kod primjene različitih metodologija dodjele. O metodologiji koju treba primijeniti treba razgovarati s verifikatorima te donijeti usuglašenu odluku.

6.3 Je li dostupan pregled NACE i PRODCOM šifra?

PRODCOM 2007 šifre

(http://ec.europa.eu/eurostat/ramon/nomenclatures/index.cfm?TargetUrl=LST_NOM_DTL&StrNom=PRD_2007&StrLanguageCode=EN&IntPcKey=&StrLayoutCode=HIERARCHIC) i

PRODCOM 2008 šifre

(http://ec.europa.eu/eurostat/ramon/nomenclatures/index.cfm?TargetUrl=LST_NOM_DTL&StrNom=PRD_2008&StrLanguageCode=EN&IntPcKey=&StrLayoutCode=HIERARCHIC) moguće je pronaći na internetskoj stranici Komisije:

Neki subjekti poput sveučilišta, postrojenja koja isporučuju toplinu privatnim kućanstvima, bolnica, itd. neće imati PRODCOM šifre budući da oni u suštini ne proizvode proizvod.

NACE rev. 1.1 šifre

(http://ec.europa.eu/eurostat/ramon/nomenclatures/index.cfm?TargetUrl=LST_NOM_DTL&StrNom=NACE_1_1&StrLanguageCode=EN&IntPcKey=&StrLayoutCode=HIERARCHIC) i NACE

rev. 2 šifre

(http://ec.europa.eu/eurostat/ramon/nomenclatures/index.cfm?TargetUrl=LST_NOM_DTL&StrNom=NACE_REV2&StrLanguageCode=EN&IntPcKey=&StrLayoutCode=HIERARCHIC) moguće je preuzeti sa zasebnog popisa.